

Treball de fi de Grau

**Resum Executiu**

LA TERRITORIALITZACIÓ DE LES CURES DES DE LES  
POLÍTIQUES PÚBLIQUES

*Com passem de la teoria a la pràctica*

---

Núria Bota Bàrbara

Tutora: Lara Ivana

Maig 2024

La redistribució del treball de cures, així com la seva organització social ha sigut un tema creixent en el debat públic i polític. Si bé tradicionalment el treball de cures ha estat invisibilitzat i relegat a les dones de les famílies, en els darrers anys, amb les reivindicacions feministes s'ha aconseguit posar-lo sobre la taula (Ezquerria i Mansilla, 2018: 7). De la mà de la necessitat de valorar i replantejar el treball de cures, s'han revelat les dinàmiques de poder subjacents que el configuren. S'ha posat de manifest que la tasca de cures va més enllà d'estar condicionada pel gènere i que hi influeixen altres factors com la raça o la classe (Crenshaw, 1991: 1246). És enmig d'aquest debat on la interseccionalitat emergeix com un marc analític que ens pot permetre entendre la complexitat de les relacions de poder que travessen la tasca de cures (Rodó de Zárata, 2016: 143), i ens obre noves portes per veure com es pot donar resposta a aquest àmbit, imprescindible pel benestar de la societat, des de les polítiques públiques.

Així doncs, la pregunta de recerca que estructura el present treball és “de quina manera es poden territorialitzar les cures des de les polítiques públiques?”. Els objectius són analitzar una política pública en l'àmbit de les cures, concretament el *Barcelona Cuida*, una iniciativa prevista dins de la “Mesura de Govern per una Democratització de la Cura” (2017-2020), entendre les dinàmiques territorials de les cures, investigant els factors que influeixin en el proveïment d'aquestes, i investigar com les polítiques de territorialització de les cures han de tenir en compte els diferents eixos de la interseccionalitat.

Per tant, aquesta recerca adopta una metodologia principalment qualitativa, combinant la recerca bibliogràfica i l'anàlisi documental. L'estudi de cas es focalitza en l'anàlisi del diagnòstic, disseny i aplicació del *Barcelona Cuida*, per poder analitzar una iniciativa actual que intenta visibilitzar i democratitzar el treball de cures en una ciutat.

Actualment, hi ha una manca de claredat a l'hora de definir metodologia interseccional (Nash 2008: 4), això afecta directament al plantejament de polítiques públiques des d'aquesta mirada. És per això que els acadèmics treballen per desenvolupar eines útils per operacionalitzar-la. En aquesta recerca destaquem 3 enfocaments recollits en l'estudi de Hankivsky i Cormier “Intersectinality and Public Policy: Some Lessons from Existing Models”. La primera és una aproximació de Malin Rönblom (2008) que proposa utilitzar “espai” com a categoria analítica, com a substitució de context per tal d'ampliar el seu significat. La segona aproximació la fan Bishwakarma, Hunt i Zajicek (2007), es centren en la reconceptualització del cicle polític proposant integrar la interseccionalitat en totes les etapes. Finalment, Parken i Young (2007) creen un enfocament *multi-strand* per intentar evitar qüestions específiques de cada dimensió d'un problema i poder centrar-se en les *veus* del conjunt de les diferents dimensions.

Per valorar si el *Barcelona Cuida* adopta un enfocament interseccional, l'anàlisi s'ha centrat, per una banda, en el diagnòstic realitzat dins la Mesura de Govern i, per altra, en algunes de les actuacions dutes a terme.

Pel que fa al diagnòstic, aquest està compres per un mapa de serveis, programes i actuacions vinculades amb la democratització de la cura i un estudi de l'economia de les cures i la política municipal. A partir del que proposen dos dels enfocaments exposats,

podem analitzar la vinculació que té aquesta estructuració del problema i mapeig de la ciutat amb la interseccionalitat. Veiem que, tot i que no segueixen estrictament les fases suggerides pels autors, sí que compleixen amb els requisits imprescindibles que estableixen. El diagnòstic es realitza tenint en compte l'històric del problema, una anàlisi situacional des de diverses perspectives, establint la perspectiva interseccional com un dels eixos transversals de la política i finalment, la inclusió de la població objectiu a través de les entrevistes semiestructurades.

En l'àmbit d'actuacions implementades, s'ha analitzat l'equipament del Barcelona Cuida, la Targeta Cuidadora i el Vila Veïna, tres propostes que treballen per territorialitzar els objectius establerts pel *Barcelona Cuida*. Si bé, per una banda, s'implementen des d'espais en conformitat amb la naturalesa interseccional del problema i pretenen generar un canvi per promoure la igualtat, per altra banda, li manquen alguns dels requisits establerts pels enfocaments interseccionals. Principalment, falta una definició clara i concisa de la pertinença de la població objectiu, més enllà de ser usuàries del servei. Alhora, tampoc s'estableixen uns indicadors per poder anar analitzant l'impacte dels canvis polítics ni consultar recurrentment els principals grups interessats.

En conclusió, els resultats mostren que la mirada interseccional ajuda a dissenyar i implementar polítiques socials innovadores que contribueixin a la reorganització social del treball de cures. Tot i això, continua mancant una metodologia clara i concisa sobre com fer-ho de forma efectiva. Per tant, responent a la pregunta d'investigació, la interseccionalitat obre noves portes per poder territorialitzar les cures des de les polítiques públiques, però cal seguir treballant per operacionalitzar-la i oferir noves eines per incloure-la en totes les fases dels cicles polítics.